O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

GULISTON DAVLAT UNIVERSITETI

“Tasdiqlayman”
GulDU rektori
_________ M.T.Xodjiyev

“___”__________2024-yil

AMALIY SAN’AT VA DIZAYN KAFEDRASI

ASHYODA ISHLASH
FAN SILLABUSI

(Ashish1408)

Bilim sohasi:	200 000 – San’at va gumanitar fanlar
Ta’lim sohasi:	210 000 – San’at
Ta’lim yo‘nalishi:	60210400 – Rangtasvir: dastgohli

Guliston – 2024

© Ushbu hujjat Guliston davlat universiteti mulki hisoblanadi va uni oluvchilar uchun maxfiy bo'lib, to'liq yoki qisman nusxa ko'chirilishi, tarqatilishi yoki ko'paytirilmasligi yoki uchinchi shaxslarga berilmasligi kerak. Ushbu materialni ko'paytirish, tarqatish, nusxalash, oshkor qilish, o'zgartirish, tarqatish yoki nashr etishning har qanday shakli qat'iyan man etiladi.

Kun	
Avgust 2024	Ushbu sillabus Guliston davlat universiteti kengashining 2024-yil "____ " ______ dagi ______- sonli bayonnomasi bilan maqullangan.
	Tuzuvchi: B.Usmanov - GulDU, "Amaliy san'at va dizayn" kafedrasi o`qituvchi
	Taqrizchilar: R.Z.Xayrov - GulDPI, "Ijtimoiy fanlar va san`atshunoslik" kafedrasi dotsenti, pedagogika fanlari falsafa doktori I.Mirzakulov - GulDU, "Amaliy san'at va dizayn" kafedrasi o`qituvchi

Izoh: Ushbu fan dasturi Bergen universiteti (Norvegiya), KTH Royal Institute of Technology (Shvetsiya, National University of Singapore (NUS) (Singapur) The University of New South Wales (UNSW Sydney) ta'lim dasturlari asosida takomillashtirildi

Mundarija

Ashish1408: Ashyoda ishlash

1. Fan tavsifi
2. Fanning dastlabki rekvizitlari
3. Fanning maqsadi
4. Ta'lim berish natijalari
5. Ta'lim berish usullari
6. Soatlar/Kreditlar
7. Fanning tarkibiy tuzilishi
8. Talabalar bilimini baholash
9. Adabiyotlar
10. Akademik talablar

ASHYODA ISHLASH (Ashish1408)

1.Fan tavsifi

Rangtasvirchi – rassom foydalaniladigan ashyolarning kompozitsiyaga mosligi, grafit qalamlardan, retushdan, sanginadan, sousdan, pasteldan, moybo'yoqdan, suvbo'yoq kabi ashyolardan foydalanib asarlar yaratishning o'ziga xos tomonlari, dastgohli rangtasvir orqali milliy san'atimizni jahon andozalari darajasida mahorat va iste'dod bilan yuksaltira oluvchi yosh rassom ustalarini yetishtirib berishdir.

2.Fanning dastlabki rekvizitlari

Ushbu fanni o'zalshtirish uchun tasviriy san;at turkumiga kiruvchi chizmatasvir va rangtasvir, rangshunoslik va rangtasvirda materialshunoslik fanlaridan zarur bilimlarga ega bo'lish talab etiladi.

3.Fanning maqsadi

- Biror ijodiy ish ishlash (tasvirlash) uchun eskiz(qoralama)larni bajarishda, turli ashyolar bilan ishlay olish va tahlil qilish uchun mavjud amaliy usullardan foydalanish.

- turli ashyolar yordamida qoralamalar va homaki eskizlarni chizish va tahlil qilish;
- xar hil ashyoda bajarilgan usta-rassomlar ishlarini chuqur tahlil qilish;
- biror mavzuli ijodiy ishlarni bajarishda tegishli mos ashyolardan foydalanish asoslarini o'rgatish;
- tasviriy san'atga oid ashyolar haqida tayanch tushunchalar bera olish;

4.Ta'lim berish natijalari

Ushbu fanni muvaffaqiyatli tugatib, talabalar quyidagi ko'nikmalarga ega bo'ladi:

1. Berilgan mavzuga mos ashyolar bilan qoralama va etyudlarni ko'p miqdorda bajarilishi.
2. To'plangan materiallar asosida mos ashyolar bilan dastlabki eskizlarni ko'p miqdorda bajarilishi.
3. Biror ashyo bilan ishlash qonun-qoidalarini bilishi va qo'llay olishi.
4. Eskizning chizma(karton) holatini tegishli ashyo yordamida mukammal darajada bajarish.
5. Tanlangan ashyoda mavzu bo'yicha badiiy obrazlarning topish va mavzuning to'laqonli yoritish.
6. Amaliy-ijodiy ishning koloritini yoritishda ashyoni to'g'ri tanlay olish va ko'rsata bilish.
7. Berilgan mavzu bo'yicha ashyolarda ishlab, kompozitsiyani tugallangan holatga olib kelish;
8. Ashyolardan foydalanishning yuqori mahorat bilan bajarilishi.

5.Ta'lim berish usullari

- mavzu bo'yicha ma'ruzalar tayyorlash;
- konspekt yozish;
- glossariy tuzish;
- individual va jamoaviy o'quv loyihasi tuzish;
- keys-topshiriqlarini bajarish;
- mavzuli portfoliolar tuzish;
- axborot-tahliliy materiallar bilan ishlash;
- manbalar bilan ishlash;
- chizma-tasviriy modellar (intellekt-kart, freym, mantiqiy graf va h.k.) yaratish; multimediali taqdimotlar yaratish.

6.Soatlar/kreditlar

Ta'lim turi	Ma'ruza Soat/kredit	Amaliy mashg'ulot Soat/kredit	Laboratoriya Soat/kredit	Mustaqil ta'lim Soat/kredit	Jami Soat/kredit
Kunduzgi	1-semestr uchun				
		24		36	60 / 2
	2-semestr uchun				
		24		36	60 / 2
Yillik jami		48		72	120 / 4

7. Fanning tarkibiy tuzilishi

№	Mavzular	Soat	Ma'ruza mashg'ulotida ko'riladigan masalalar	soat	Amaliy (seminar) mashg'ulot mavzulari	soat	Mustaqil ta'lim va mustaqil ish mavzulari	soat
				1-semestr				
1	**1-mavzu.** "Ashyoda ishlash" faniga kirish. Har hil turdagi ashyo materiallar bilan tanishish. *(ko'mir, retush, sepiya, sous, pastel)*.	30			Ulardan to'g'ri va mazmunli foydalanish. Tarshon, vatman (goznak), kraft, skorlupa va boshqa turdagi qog'ozlarining xususiyatlarni o'rganish. Turli chizmatasvir va rangtasvir texnikalarni o'rganish.	12	Pastel, ko'mir va retushda qoralama va chizgilarni bajarish	18
2	**2-mavzu.** Inson qiyofasidan chizgilar	30			Qisqa muddatli chizgilar (ko'mirda, retushda, sepiyada, sousda, pastelda). Odam boshini turli rakurslardan qisqa muddatda chizgilar orqali tasvirlash. (ko'mirda, retushda, sepiyada, sousda, pastelda). Har hil turdagi ashyolarda inson qiyofasini tasvirlash	12	Xitoy va Yaponiya tasviriy san'atidagi tush va akvarelda chizilgan namunalaridan nusxa ko'chirish	18
				2-semestr				
3	**3- mavzu.** Kuz, qish fasllarda tabiatga chiqib, har hil turdagi ashyo materiallardan (ko'mir, retush, qalam, sangina, pastel) foydalanib, manzarani tasvirlash	30	-		Manzaraning kompozitsion xolati, chizgilarni qo'yish uslubi, hamda koloritini (pastelda) xal qilish va tasvirlash	12	Rus rassomlarning chizmatasvir va rangtasvir asarlaridan nusxa qo'chirish (N.Feshin, V. Serov, Vrubel, I.Shishkin va b.).	18
4	**4- mavzu.** Tasviriy san'at asarlaridan (chizmatasvir uslubida) nusxa ko'chirish. (ko'mirda, retushda, sepiyada, sousda, pastelda)	30	-		Nusxa ko'chirish uchun manzara janrda ijod qilgan jaxon xamda O'zbekiston san'ati ustalarining asarlari tanlanadi. (Kamil Koro, Alfred Sisley, Djon Konstebl, Uilyam Tyorner, I. Shishkin, V.Polenov, U.Tansikboyev). Tanlangan asarni kompozitsiyasini taxlil qilish va ashyosini o'rganish. Tanlangan asarga mos taglik tayyorlash. Asardan nusxa ko'chirish.	12	Tushda qisqa muddatli etyudlarni bajarish va Flamand rassomlarning asarlaridan nusxa ko'chirish (Van Deyk, Rubens va b.).	18
	Jami	**120**			**Jami**	**48**	**Jami**	**72**

8.Talabalar bilimini baholash

№	Baholash turi	Topshiriqlar turi	Topshiriq soni	Har bir topshiriq uchun ajratilgan ball	Jami
1	Joriy baholash	Mustaqil ish topshiriqlari	2	10	20
		Amaliy mashg'ulotlardagi ishtiroki	2	10	20
2	Oraliq baholash	Mustaqil ish topshiriqlari	2	5	10
		Amaliy ish	2	5	10
3	Yakuniy baholash	Amaliy ish	1	40	40
4	Jami		9		100

Izoh: *Mustaqil ish topshiriqlarini baholash GulDU Kengashining 11- sonli bayoni bilan tasdqilangan "Talabalar mustaqil ta'limini tashkil qilish tartibi" asosida baholanadi.*

Talabaning semestr davomida fan bo'yicha to'plagan umumiy bali har bir nazorat turidan belgilangan qoidalarga muvofiq quyidagi formula orqali hisoblanadi:

UB=JN+ON+YaN

bu yerda: JN – joriy nazorat; ON – oraliq nazorat; YaN – yakuniy nazorat.

9. ADABIYOTLAR

Asosiy adabiyotlar

1. Sabirov M., Xadjimetov B. "Mutaxassislik bo'yicha materialshunoslik" o'quv qo'llanma. Toshkent INFO CAPITAL CROUP 2018.
2. Jumaniyozov Sh., Xaitov E. "Chizmatasvir" o'quv qo'llanma. Toshkent INFO CAPITAL CROUP 2018.
3. Abdullayev N.X. "Chizmatasvir". o'quv qo' llanma. Iqtisod – moliya, T., 2010 y

Qo`shimcha adabiyotlar

4. Mirziyoyev Sh.M. Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti lavozimiga kirishish tantanali marosimiga bag'ishlangan Oliy Majlis palatalarining qo'shma majlisidagi nutq /. - Toshkent: "O'zbekiston", 2016.
5. Orinov A. "Ashyoda kompozitsiya". O'quv qo'llanma. T., "Niso Poligraf" 2017.
6. Bammes G. "Izobrajeniye figure cheloveka". Rassom o'qituvchilar va talabalar uchun qo'llanma. Folk, Berlin. 1984 g. 336 s. il.

Axborot manbaalari

1. www.textile-press.ru;
2. www.pencil.nm.ru;
3. www.msus.org;
4. www. artacademu.spd.ru;
5. www.ziyonet
6. Gulduportal.uz
7. https://unilibrary.uz

10. Akademik talablar

O'qituvchi va talaba o'rtasidagi o'zaro munosabat samimiy va beg'araz bo'lishi lozim, talaba mustaqil bajargan topshiriqlarni belgilangan tartibda elektron pochta yoki o'quv platforma orqali yuboradi va javobni ham shu tartibda oladi.